

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program

Правни студии - Криминалистика и безбедност (2024/2025)

Факултет	Правен
Циклус на студии	Прв циклус (Додипломски)
ECTS	240
Код	N-CRIM-240
Титула	Дипломиран правник - Криминалистика и безбедност
Архивски број на акредитација [240]	03-423/1
Архивски број на акредитација []	
Решение за почеток со работа	
Датум на акредитација	08.02.2024

Опис на програмата

Оваа програма подразбира проширување и продлабочување, т.е. диференцирање на образованието во рамките на правните студии.

Студиската програма Криминалистика и безбедност на студентите ќе им овозможи:

- Да стекнат основни познавања на концептите и на прашањата од областа на криминалистиката и безбедноста.
- Да развијат вештини за примена на соодветната терминологија и на соодветните концепти од областа на криминалистиката и безбедноста.
- Да идентификуваат и да анализираат проблеми поврзани со криминалистиката и со безбедноста.
- Да бидат во состојба критички да ги анализираат концептите и поимите.
- Да стекнат посебни вештини и познавања од практична важност за нивната понатамошна кариера во областа на криминалистиката и безбедноста.
- Да изберат и да применат соодветна рамка од соодветната областа за да ги решат проблемите применувајќи соодветни техники.
- Да го интегрираат знаењето акумулирано во организацијата во функција на донесување одлуки.
- Ефективно да ги пренесуваат решенијата и сознанијата.
- Да ги развиваат личните способности за комуникација, истражување, анализа, а кои се потребни за вработувања на дипломираните студенти по оваа програма.
- Да се развива повеќејазична настава преку промовирање на меѓуетничкиот и меѓукултурниот дијалог.

По завршување на студиите, студентите треба:

- Да имаат основно познавање за криминалистичката техника и тактика.
- Да имаат подетални знаења за предметот на изучување, како и за одделни концепти специфични за

- криминалистичката техника и за криминалистичката тактика.
- Да имаат свое критичко мислење.
- Да бидат во состојба да вршат анализи и истражувања за настани релевантни за криминалистичката техника и тактика.
- Да стекнат одредени вештини од криминалистичката техника и тактика неопходни за нивната понатамошна кариера.
- Да имаат способност за презентирање резултати од истражување, за работа во тим и за дебата.
- Да бидат во состојба теоријата да ја применат во практични случаи во реалниот живот.

Кариера

За изведување на програмата е вклучен академски кадар од УЈИЕ, УКИМ-Скопје како и од универзитетите во регионот: Загреб, Приштина, Сараево и Тирана. За реализација на студиската програма е планирано и ангажирање на визитинг-предавачи од универзитетите со кои соработува УЈИЕ, во контекст на мобилноста во Заедничкиот европски простор на високото образование (ZEPVO), а базирано врз принципите на Болоњската декларација.

Студиите на студиската програма од првиот циклус по Криминалистика и безбедност траат четири години. По успешното завршување на студиите, студентот ќе добие назив: Дипломиран по криминалистика и безбедност со отворени можности за продолжување на магистерските студии во областа на безбедноста, како и за вработување во органите и институциите на безбедносниот систем на Република Северна Македонија.

Резултати од учењето

Знаење и разбирање

- Има основни знаења за поимите и прашањата поврзани со изворите и институциите на правото во поширока смисла, особено за вовед во право, уставно право, управно право, историскиот контекст на правото (римско право и историја на правото), граѓанско и стварно право.
- Има основни знаења за поимите и прашањата поврзани со изворите и институциите на специфични казнено-правни науки, како на пример: казнено право и казнено процесно право, криминологија, пенологија, виктимологија, како и меѓународниот контекст на казненото право (меѓународно казнено право, човекови права, меѓународни односи, меѓународен тероризам).
- Има основни знаења за поимите и прашањата поврзани со безбедноста, како на пример: криминалистика (техника, тактика и методика), полициско право како и знаења од форензичните науки.

Примена на знаењето и разбирањето

- Идентификува и анализира проблеми поврзани со криминалистиката и безбедноста и е подготвен да партиципира во подготвувањето правни акти и документи во одредена казнена постапка, да пишува барања и други документи кои се употребуваат во една казнена постапка.
- Избира и спроведува соодветна рамка од своето поле на истражување за решавање проблеми преку спроведување соодветна техника во полето на криминалистиката и безбедноста.

Способност за проценка

- Критички ги анализира концептите и термините во разни фази на казнената постапка (преткривична и судска постапка).
- Го интегрира акумулираното знаење во донесување одлуки за толкување на правото во врска со безбедносни прашања.
- Анализира и дава отчет за сознанија од својата професија засновани на познавањето и толкувањето на правото.
- Работи како службеник во државните институции кои делуваат во областа на спречување на криминалитетот.

Комуникациски вештини

- Има широк спектар на вештини на презентација, усно и писмено изразување, кои се неопходни за професијата правник, особено во областа на криминалистиката и безбедноста.
- Ефективно се вклучува во аргументација и дебата во една казнена постапка со субјектите на казнената постапка како: судии, јавни обвинители и адвокати, употребувајќи притоа професионална терминологија.

Вештини на учење

- Развива систем на учење кој вклучува идентификување, класификација и употреба на извори на правото.
- Успешно ги применува вештините поврзани со употреба на соодветната литература и на информатичките технологии за да стекне правни знаења.
- Успешно пренесува начини на решавање проблеми во однос на специјализирана и неспецијализирана публика.

Листа на предмети

Семестар 1

- [CLE-101] [6.0 ECTS] **Вовед во правото**
- [C2528] [6.0 ECTS] **Вовед во економија**
- [CLE-104] [6.0 ECTS] **Историја на правото**
- [3.0 ECTS] **Албански/Македонски јазик**
- [3.0 ECTS] **Англиски јазик**
- [6.0 ECTS] **Изборен предмет од дигитални компетенции**

Семестар 2

- [CLE-201] [6.0 ECTS] **Уставно право**
- [CLE-204] [6.0 ECTS] **Граѓанско право – општ дел**
- [CLE1020] [6.0 ECTS] **Римско право**
- [3.0 ECTS] **Англиски јазик**
- [6.0 ECTS] **Изборен предмет од дигитални компетенции**
- [3.0 ECTS] **Албански/Македонски јазик**

Семестар 3

- [CLE2030] [6.0 ECTS] **Управно право**
- [CLE025] [6.0 ECTS] **Стварно право**
- [CLE-404] [6.0 ECTS] **Меѓународно јавно право**
- [CLE024] [6.0 ECTS] **Семејно право**
- [C2069] [3.0 ECTS] **Усна комуникација**
- [3.0 ECTS] **Англиски јазик**

Семестар 4

- [C2070] [3.0 ECTS] **Писмена комуникација**
- [CLE5010] [6.0 ECTS] **Наследно право**
- [CLE-403] [6.0 ECTS] **Право на ЕУ**
- [CLE-405] [6.0 ECTS] **Кривично право - општ дел**
- [CLE-402] [6.0 ECTS] **Облигационо право**
- [3.0 ECTS] **Англиски јазик**

Семестар 5

- [CCR-302] [6.0 ECTS] **Вовед во криминалистика**
- [C2458] [6.0 ECTS] **Кривично право - посебен дел**
- [CCR-303] [6.0 ECTS] **Криминологија**
- [6.0 ECTS] **Изборен предмет од други единици**
- [6.0 ECTS] **Општ изборен предмет**

Семестар 6

- [CCR-603] [6.0 ECTS] **Малолетничка деликвенција**
- [CLE-503] [6.0 ECTS] **Казнено процесно право**
- [CCR-4022] [6.0 ECTS] **Криминалистичка техника**

- [6.0 ECTS] **Општ изборен предмет**
- [6.0 ECTS] **Изборен предмет од други единици**

Семестар 7

- [CCR-4023] [6.0 ECTS] **Криминалистичка тактика**
- [CCR-602] [6.0 ECTS] **Виктимологија**
- [ELE-604] [6.0 ECTS] **Организиран криминал**
- [6.0 ECTS] **Општ изборен предмет**
- [6.0 ECTS] **Изборен стручен предмет**

Семестар 8

- [ECR-401] [6.0 ECTS] **Полициско право**
- [CCR-403] [6.0 ECTS] **Пенологија**
- [CCR-502] [6.0 ECTS] **Криминалистичка методика**
- [6.0 ECTS] **Изборен стручен предмет**
- [6.0 ECTS] **Општ изборен предмет**

Description of courses

Задолжителни предмети

• Вовед во правото

- Стекнување основни сознанија за државата и правото. - Оспособување на студентите за теоретското вообличување на разните облици на државата. - Критички осврт за правото како општествена појава. - Поттикнување на аналитичкиот осврт кај студентите за проблемите со кои денес се соочува државата и правото во услови на глобализација и во рамките на евроатлантските интеграции. - На крајот од предметот студентите ќе бидат во можност да ги разликуваат основните облици на државата и правото. - Да ги објаснуваат основните поими за државата и правото и нивно поврзување со практичниот живот. - Да ги стекнат основните, воведните и општите спoznанија за државата и правото кои ќе им бидат неопходни за натамошните студии во рамките на правните науки.

• Вовед во економија

Примарната цел на овој предмет е да се развие основно разбирање на главните економски концепти и теории кои се користат во анализа на економските прашања. Овој предмет е дизајниран на начин да им овозможи на студентите да се здобијат со знаење за основните принципи, концепти и техники во економијата како наука и во економските анализи. На крајот на предметот студентите треба да бидат во можност да „размислуваат како економисти“. Овој предмет обезбедува истражување на принципите на микро и на макроекономијата, со фокус на примена на знаењето во донесување одлуки во глобална средина. По завршување на предметот, студентите треба за се оспособат за да: го користат моделот на понудата и побарувачката и да го утврдат влијанието на промените во побарувачката или понудата врз цената и количината; го дефинираат БДП и да го опишат мерењето, употребата и ограничувањата на БДП како мерка на економска благосостојба; ја дефинираат инфлацијата и калкулираат, да се запознаваат со последиците и како да се прилагодат за тоа; како и да ги опишат улогите и алатките на централната банка.

• Историја на правото

Овој предмет има за цел студентите: - Да се запознаат со историскиот развој на правото и на државата, како и со главните правно-општествени институции. - Да стекнат знаења во врска со историскиот развој на правното мислење на начинот на кој студентите можат да го разберат правното мислење во минатото и сега. - Да бидат во состојба да ги разликуваат општествено-правните формации во минатото и да ја разберат нивната еволуција. - Да се запознаат со историскиот развој на посебните делови на позитивното право (граѓанско, кривично, управно, семејно и наследно право итн.) - Да бидат во состојба да ги разберат логиката на функционирањето на државата и правото кај античките цивилизации и во средниот век, но и да креираат идеи поврзувајќи ги со современото време.

• Уставно право

Цели на предметот: - Стекнување сознанија за поимите, појавите и за институтите на уставното право како и

за државните институции во Република Северна Македонија (PCM), вклучувајќи ги тука и разните теоретски ставови за нив. - Стекнување конкретни сознанија за уставното право како наука и правна гранка, вклучувајќи ги тука и споредбената анализа на состојбата и перспективите во регионални и европски рамки. - Преку овој модул студентите ќе се оспособат за основните теоретски и практични сознанија за организацијата на државната власт во PCM како и за слободите и правата на човекот и граѓанинот. - Поттикнување критичко мислење кај студентите за основните проблеми на уставното уредување во PCM и во рамките на ЕУ, при што ќе се води сметка за профилот на европскиот правник кој во иднина како стручњак ќе треба да го толкува и да го применува европското уставно право како на национално така и на европско рамниште. - Во рамките на план-програмата ќе се обработува уставната материја од споредбен и од национален аспект, поради тоа што во услови на глобализација, уставното право не може да се разбере ако се разгледува исклучиво во национални рамки. - План-програмата ги опфаќа и: новиот Деловник на Собранието на PCM кој има клучна улога за развојот на парламентарната демократија во PCM, новите закони со кои се уредува уставна материја, како што се: законите од областа на: судството, локалната самоуправа, изборниот систем, цивилното општество, одбраната, надворешната политика итн. - Покрај оваа нормативна компонента, план-програмата се обработува и практиката на централните органи на државната власт во PCM, и тоа; Собранието, Владата, Уставниот суд, Врховниот суд, која има голема улога за уставното право како наука. - Ќе бидат опфатени уставните амандмани од 2001 година кои имаат големо влијание врз мнозинската демократија во PCM како и врз темелните вредности на уставниот поредок на PCM како и уставните амандмани од 2005 година во врска со судските реформи во РМ. - На крајот на предметот, студентите ќе бидат во можност да ги направат основните и супстанцијалните разлики меѓу уставните институции, нивната меѓусебна поврзаност и нивното практично функционирање. - Да ги направат потребните теориски и практични разлики на поимите, појавите и на институтите на уставното право.

- **Граѓанско право – општ дел**

Целта на наставниот предмет Граѓанско право - општ дел е студентите да стекнат основни знаења од оваа област. По завршувањето на семестарот од студентите се очекува да имаат стекнато теоретски познавања за главните поими и институти на граѓанското право, како што се: принципите на граѓанското право, изворите на граѓанското право, граѓанско-правните субјекти и нивната правна, деловна способност, граѓанско-правните односи, правните дела итн. Студентите ќе бидат обучени да ги направат неопходните теоретски и практични разлики во поимите и појавите со граѓанско-правен карактер во правниот систем на PCM, да ги разликуваат нивните основни и суштински карактеристики и да ја забележат нивната важност и функција во практика.

- **Римско право**

Цели на предметот: - Да им бидат претставени на студентите податоци за процесот на создавањето, развојот и промените на институциите и нормите на римското право под влијанието на разни историски околности. - Да се запознаат студентите со улогата на римското право како обединувачка сила во европската правна традиција. - Да им се даде можност на студентите да ги совладаат основите од римската правна терминологија. - Да се прикаже историјата на римската правна мисла од нејзините почетоци во републиканскиот период во Рим. - Да се објасни историската важност на перципирањето на римското право во континентална Европа.

- **Управно право**

Во рамките на предметот се изучуваат административно материјалното и процесното право. Предмет на изучување се принципите на организација, работа и делокруг на административните органи, основните дејности што ја сочинуваат управната функција, актите на административните органи и односот меѓу граѓаните и администрацијата. Целите на предметот се студентите: -Да ги дефинираат и да ги разберат поимите администрација и административна функција. -Да ја препознаат и да ја анализираат правната регулатива со која се уредуваат организацијата и функционирањето на јавната администрација во PCM. -Да ги согледаат основните дејности на административната функција. -Да направат разграничување меѓу видовите акти на администрацијата и да ги совладаат првите чекори на создавање такви акти. -Да ги изучат видовите административен надзор. -Да ги спознаат механизмите на контрола над администрацијата и нејзината одговорност пред другите државни органи, но и пред своите клиенти-корисници на нејзините услуги. -Да стекнат способности и вештини за идно вработување во органите на администрацијата на PCM, невладините организации, установите и сите институции во кои се решаваат предмети од административно-правна природа.

- **Стварно право**

Целта на наставниот предмет Стварно право е студентите да стекнат основни знаења од оваа област. По завршувањето на семестарот од студентите се очекува да имаат стекнато познавања во однос на поимот и

предметот на стварното право, за субјектите, за начелата на стварното право, за владението, за правото на сопственост, правото на службеност, правото на залог, за реалните товари, за јавните книги итн. Се очекува кај студентите да се развива совеста во врска со овие институти и вештините за критички пристап кон законот и законската аргументација во областа на стварното право.

- **Меѓународно јавно право**

Цел на предметот е студентите да се запознаат со основните поими на меѓународното јавно право, со формирањето на оваа научна дисциплина, нејзиниот развој и клучните аспекти.

- **Семејно право**

Со изучување на предметот Семејно право се очекува студентите да стекнат знаење за правното уредување на односите кои настануваат меѓу членовите на семејството врз основа на бракот и сродството. Посебен акцент се посветува на основните институции на семејното право: бракот, родителството, посвојувањето, старателството, семејните односи, како тие со личен карактер така и оние со имотен карактер, семејните односи со лично-имотен карактер, вонбрачната заедница.

- **Усна комуникација**

Цели на предметот се студентите: - Да развиваат вештини за вербална комуникација. - Да се во можност да се вклучат активно во дискусија за одредена тема. - Да ги совладаат техниките за успешна комуникација. - Да го изразуваат своето критичко мислење за одредени теми. - Да ги применуваат усвоените техники во својата професионална кариера.

- **Писмена комуникација**

Цели на предметот се студентите: - Да стекнат сознанија за процесот на пишувањето (фази при креирање текст). - Да ги усвојат стандардните јазични норми. - Да постигнат академско ниво за писмено изразување на албански, на македонски или на англиски јазик со што ќе се применуваат претходно стекнатите знаења за стандардниот јазик. - Да се мотивираат за писмено изразување независно од видовите и формите на текстот. - Да ги усвојат критериумите на текстуалноста, кои се клучни за еден текст. - Да стекнат вештини за пребарување материјали (библиотечни и онлајн-ресурси).

- **Наследно право**

Основната цел на предметот Наследно право е студентите да се запознаат со основните принципи на наследувањето во Република Северна Македонија, како и да стекнат знаења за основните наследно-правни институти со кои се уредува наследувањето во Република Северна Македонија. Преку овој предмет, во делот на компаративното право, студентите ќе се информираат за наследно-правните институти во современите наследно-правни системи, особено основните разлики меѓу континенталниот систем и системот Common Law (англосаксонски систем).

- **Право на ЕУ**

По завршувањето на овој предмет се очекува студентите да ги познаваат суштината и опсегот на правото на ЕУ, да имаат целосен увид во организациско-правната структура на ЕУ согласно со промените наведени во Лисабонскиот договор; да умеат да вршат правилно толкување и примена на одредбите од актите на ЕУ што самото по себе би му овозможило понатамошно продлабочено изучување на поспецијализираните правни дисциплини кои го третираат правото на Унијата.

- **Кривично право - општ дел**

Предметот Кривично право (општ дел) е задолжителен. Преку овој предмет студентите ќе стекнат основни знаења за казнено-правниот систем на РСМ. Посебно внимание ќе му се посветува на проучувањето на главните начела на казненото право, изворите на казненото право, казненото дело и неговите елементи, спојувањето на казнените дела, учеството на повеќемина лица во извршувањето на казненото дело, системот на казнено-правните санкции и др.

- **Облигационо право**

Цели на предметот: Преку овој предмет студентите ќе стекнат сознанија за основите на облигационото право и за посебните видови облигациони односи и знаења што им се потребни во однос на субјективните граѓански права. Во областа на општото учење за облигационите односи студентите треба да стекнат вештини на примена на општите институти на облигационото право кај посебните видови облигациони односи. Студентите би требало да стекнат вештини за преговарање, склучување и за реализирање на посебните видови облигациони договори и знаења за механизмите на решавање на спорите околу исполнувањето на

обврските на должникот. Студентите треба да стекнат знаења во поглед на установување штета и нејзино спроведување. Студентите ќе стекнат сознанија и за другите видови облигациони односи (стекнување без основ и еднострано изјави на волја).

- **Вовед во криминалистика**

Целта на наставниот предмет е студентите да стекнат основни знаења од областа на трговското право. Во таа насока студентите се запознаваат со правните правила за: извршување некоја деловна дејност, начинот на организирање на деловните субјекти, условите за основање и упис на деловните субјекти и на трговецот поединец како и за начините на престанување на деловните субјекти; начините за основање некој деловно-правен однос, условите за настанување на тие односи, ефектите и последиците; работата со хартиите од вредност; начините за заштитување на правата на индустриска сопственост, начините на заштитување на деловните субјекти од нелегална конкуренција; начините на заштитување на потрошувачите и др.

- **Кривично право - посебен дел**

Посебниот дел на кривичното право е систем на законски одредби за кривичните дела и санкциите за тие дела. Предмет на посебниот дел е одредување на тоа кои поведенија на човекот ќе бидат констатирани како кривични дела и какви ќе бидат обликот и обемот на казнено-правната реакција за нивното вршење спротивно на поставените забрани.

- **Криминологија**

Цел на овој предмет е да се проучува феноменологијата и етиологијата на криминалитетот. Во рамките на овој предмет ќе се проучуваат формите на појавување на криминалитетот, динамиката, структурата како и причините кои влијаат во појавувањето на истиот. Ќе се проучуваат надворешните, микрогрупните и внатрешните фактори на криминалитетот.

- **Малолетничка деликвенција**

Областа на изучување на оваа научна дисциплина ја опфаќа појавата на детското престапништво, формите, причините и последиците од кривичните дела извршени од деца, односно лицата кои во времето на извршувањето на кривичното дело не наполниле осумнаесет годишна возраст. Студентите ќе се запознаат со криминолошките аспекти на некои од типичните облици на кривични дела извршени од деца, како што се: Кривични дела против имотот, против животот и телото, против безбедноста во јавниот сообраќај, против здравјето на луѓето итн. Студентите ќе стекнат знаења и за етиологијата на детската деликвенција, поточно причините/ризик-факторите кои влијаат на оваа појава, како што се: Микрогрупни фактори: Семејството, образованието, кругот на лицата со кои се дружат младите; Социопатолошки фактори: Наркоманијата, коцкањето, алкохолизмот, проституцијата како и субјективните/индивидуалните фактори. Посебно внимание се посветува на кривичните санкции кон децата, Превенцијата на детското престапништво и кривичната постапка против децата во согласност со позитивното законодавство на земјата. Се обработуваат и теми поврзани со извршувањето на кривичните санкции спрема децата.

- **Казнено процесно право**

Казненото процесно право е научна дисциплина која ги проучува правните норми со кои се уредува положбата и овластувањата на процесните странки и другите субјекти кои учествуваат во кривичната постапка, видот, формата и условите за преземање на процесните дејствија. Предмет на изучување на оваа научна дисциплина е и системот на правните лекови – редовни и вонредни, како и посебните постапки.

- **Криминалистичка техника**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со основниот дел од криминалистиката, а тоа е криминалистичката техника. Всушност, студентите ќе се запознаат со техничко-научните методи кои се практикуваат при регистрација и идентификација на лица и предмети, за пронаоѓање и обезбедување материјални траги на кривични дела од различен карактер, со цел нивно расветлување и докажување.

- **Криминалистичка тактика**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со посебниот дел од криминалистиката или поточно делот познат како криминалистичка методика, како наука што се занимава со откривање, расветлување и докажување на поединечни дела од криминална природа. На крајот од предметот студентите ќе: - Стекнат основни познавања од науката криминалистичка методика; - Можат да ги разликуваат поимите тактика, техника и криминалистичка методика; - Можат да применуваат соодветни методи при расветлување на

кривични дела од различни области како и од иста област; - Можат да ги менаџираат полициските активности во насока на расветлување и докажување на криминални ситуации од различен карактер.

- **Виктимологија**

Целта на овој предмет е да се анализира положбата на жртвата на кривичното дело од разни аспекти. Ќе се проучува виктимолошката феноменологија и етиологија, формата, обемот, структурата и динамиката на виктимизацијата, како и разните фактори кои влијаат на виктимизацијата.

- **Организиран криминал**

Во однос на темите што се предвидени по овој предмет, по завршување на предвидената програма студентите ќе: - Имаат основни познавања за организираниот криминал; - Можат да ги направат основните разлики помеѓу поимите организиран криминал, криминал и транснационален криминал; - Го знаат начинот на делување на криминалните организации; - Ги знаат за елементите кои го сочинуваат организираниот криминал; - Имаат познавања во однос на методите кои се применуваат во криминални појави од типот на организиран криминал; - Поседуваат основни знаења и вештини за преземање мерки и активности, поточно конкретни методи за откривање, разјаснување и документирање на криминални ситуации кои се поврзани со организираниот криминал.

- **Полициско право**

Имајќи предвид дека студентите кои ќе дипломираат на насоката безбедност и криминалистика се потенцијални кандидати за вработување во органите кои се борат против криминалот, пред сè во Министерството за внатрешни работи, повеќе од потребно е тие да стекнат знаења во однос на нивните овластувања и одговорност при секојдневната работа. Овие податоци се содржани во Законот за кривична постапка и Законот за полиција. Имајќи го предвид наведеното, целта на овој предмет е токму запознавањето на студентите со законската регулатива од оваа област да бидат во состојба правилно и согласно законската регулатива да ги применуваат своите обврски во нивниот делокруг на работа како идни припадници на институциите на системот кои се борат против криминалот.

- **Пенологија**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со патологијата како наука за извршување на кривичните санкции. Посебен проблем во справувањето со криминалитетот е нејзината политика за превенција и контрола. Во рамките на овој предмет особено ќе се третираат видовите на кривичните санкции и начинот на нивно извршување, организирањето на затворите и другите институции за рехабилитација на затворениците и методите за нивна реинтеграција во заедницата.

- **Криминалистичка методика**

Криминалистичката методика е посебен дел од криминалистичката тактика која ги проучува и ги утврдува начините и методите за откривање на посебните видови или групи кривични дела и на нивните сторители. Оваа дисциплина ги проучува и разликите кои се манифестираат при преземање на истражните дејствија на разните кривични дела. Во рамките на овој предмет студентите посебно ќе учат за методиката на истражување и на откривање некои кривични дела, како на пример методика на истражување и откривање убиства, разни контрабанди, терористички акти, корупција, сообраќајни несреќи, воени злосторства итн.

Изборни предмети

- **Албански јазик за почетници 1**

Целта на предметот Албански јазик за почетници 1, 2 е студентите кои немаат елементарни знаења од албанскиот јазик да се запознаат со карактеристиките на овој јазик, да стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, да ги прошират и да ги применат своите знаења во секојдневни ситуации, со помош на кои истовремено ќе стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, ќе совладаат скромен фонд од различни лексички и граматички категории кои ќе им овозможат едноставни конверзации.

- **Албански јазик за почетници 2**

Целта на предметот Албански јазик за почетници 1, 2 е студентите кои немаат елементарни знаења од албанскиот јазик да се запознаат со карактеристиките на овој јазик, да стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, да ги прошират и да ги применат своите знаења во секојдневни ситуации, со помош на кои истовремено ќе стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, ќе совладаат скромен фонд од различни лексички и граматички категории кои ќе им овозможат едноставни конверзации.

- **Македонски јазик за почетници 1**

Програмата за предметот Македонски јазик за почетници 1 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Преку посебни вежби и предавања се овозможува запознавање со основната комуникација на македонскиот јазик, т.е. запознавање, поздравување, претставување, збогатување на зборовниот фонд и пишување и разбирање кратки текстови. При создавањето на програмата се води сметка студентите стекнатите знаења да можат да ги применуваат и понатаму. Материјалот се обработува по принципот на комбинирани предавања и вежби, како и континуирани задачи, преку кои студентите активно се вклучени за време на часот и учествуваат со свои прашања и предлози во креирањето на часот.

- **Македонски јазик за почетници 2**

Програмата за предметот Македонски јазик за почетници 2 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Во рамките на овој предмет е опфатено следново: секојдневни обврски, планирање активности за наредниот период, опис на лица, места и на предмети. При создавањето на програмата се води сметка студентите стекнатите знаења да можат да ги применуваат и понатаму.

- **Македонски јазик средно ниво 1**

Програмата за предметот Македонски јазик средно ниво 1 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување, преку кои студентите ќе го збогатат вокабуларот преку соодветни текстови за секојдневни активности (во банка, во библиотека, во министерство итн.) и ќе ги усовршат вештините за професионално пишување и говорење кои се неопходни за јасна и ефективна комуникација во нивната понатамошна професионална кариера. Посебен, континуиран акцент во целокупната активност се става врз јазичните елементи, односно врз правописот и врз граматичката на македонскиот литературен јазик. Експертите како еден од клучните елементи за добро писмено изразување ја наведуваат правилната употреба на јазикот.

- **Македонски јазик средно ниво 2**

Програмата за предметот Македонски јазик средно ниво 2 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Притоа посебен акцент е ставен врз развојот на комуникациските способности на студентите, односно примена на јазикот во секојдневен и во професионален контекст, збогатување на вокабуларот и стекнување сознанија за структурата и за видовите професионални текстови. Ќе бидат опфатени различните стилови на комуникација, при што целта ќе биде студентите преку своите текстови да воспостават добра комуникација со аудиториумот и да го привлечат и да го задржат вниманието.

- **Македонски јазик за професионални цели 1**

По завршувањето на предметот Македонски јазик за професионални цели 1 од студентите се очекува да ги продлабочат и да ги зајакнат своите способности за напредно писмено и усно изразување на македонски јазик во контекст на различните професионални опкружувања. Студентите ќе бидат оспособени да читаат, пишуваат и да разбираат различни видови професионални и официјални текстови на македонски јазик. Исто така, ќе стекнат знаења и вештини за општата терминологија од областа на правото, бизнисот и економијата, администрацијата, компјутерските науки, јазикот и комуникацијата и ќе можат да ја употребуваат во рамките на своите идни професии. Освен тоа, од студентите се очекува да станат поавтономни во изучувањето на јазикот и ќе бидат во можност да размислуваат критички на различни теми, како и да стекнат способност за напредна писмена и усна комуникација на македонски јазик во една мултијазична и мултикултурна средина.

- **Македонски јазик за професионални цели 2**

По завршувањето на предметот Македонски јазик за професионални цели 2 од студентите се очекува да ги утврдат и да ги зголемат своите способности за напредно писмено и усно изразување на македонски јазик во контекст на нивните идни професии. Студентите ќе бидат оспособени да читаат, пишуваат и да разбираат различни видови професионални и специјализирани текстови на македонски јазик, да ги анализираат и да коментираат за нив како и да состават своја професионална биографија на македонски јазик (CV). Ќе ги зголемат и ќе ги прошират и своите познавања на стручната и научната терминологија од областа на правото, бизнисот и економијата, администрацијата, компјутерските науки, јазикот и комуникацијата и ќе можат да ја користат во симулација на автентични ситуации од нивното професионално опкружување, како и во дебати и при размена на мислења поврзани со различни аспекти на овие професии.

- **Англиски јазик 1**

По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и

дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. По завршувањето од студентите се очекува да се на ниво A1 според Европската јазична рамка. Тие треба да се во состојба да ги разберат и употребат правилно основните изрази сврзани со конкретни барања, да прашаат и да одговорат на прашања сврзани со личен идентитет и врски, да се претстават себеси и други со употреба на лични и присвојни заменки, да се поздрават, да употребат точен вокабулар за објекти во училиница, да разликуваат помеѓу еднина и множина, да ги препознаат и да ги употребат броевите од 1-100. Исто така, студентите треба да бидат во состојба да опишат еден типичен ден и со употреба на поедноставни јазични структури да ја опишат дневната рутина, да пишуваат и да зборуваат за нивниот живот и за слободното време. Тие треба да го распознаат и да го употребат правилно вокабуларот сврзан со категориите на храна и пијалаци, месеци во годината, способности и да се способни да се изразат во ситуации кога треба учтиво да побараат, да опишат места, да изберат дестинација и да дадат упатства, да зборуваат за лични преференци.

- **Англиски јазик 2**

По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. По завршувањето од студентите се очекува да се на ниво A1 според Европската јазична рамка. Тие треба да се во состојба да ги разберат и употребат правилно основните изрази сврзани со конкретни барања, да прашаат и да одговорат на прашања сврзани со личен идентитет и врски, да се претстават себеси и други со употреба на лични и присвојни заменки, да се поздрават, да употребат точен вокабулар за објекти во училиница, да разликуваат помеѓу еднина и множина, да ги препознаат и да ги употребат броевите од 1-100. Исто така, студентите треба да бидат во состојба да опишат еден типичен ден и со употреба на поедноставни јазични структури да ја опишат дневната рутина, да пишуваат и да зборуваат за нивниот живот и за слободното време. Тие треба да го распознаат и да го употребат правилно вокабуларот сврзан со категориите на храна и пијалаци, месеци во годината, способности и да се способни да се изразат во ситуации кога треба учтиво да побараат, да опишат места, да изберат дестинација и да дадат упатства, да зборуваат за лични преференци.

- **Англиски јазик 3**

По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. При завршувањето и полагањето на овој предмет, од студентите се очекува да го постигнат нивото B1 од европската јазична рамка. Тие би требало да се во можност да прашуваат и одговараат на прашања сврзани со различни теми како криминални појави, природни непогоди, работни вештини и ситуации, да одговараат на покани, да разговараат за семејни врски и брачна состојба и да бидат во состојба да го препознаат и да го употребат соодветно вокабуларот сврзан со универзитетско образование, уметност, патувања и спорт.

- **Англиски јазик 4**

По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, животната околина, за нивните финансии, проблеми, да поставуваат и да одговараат на прашања за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да бидат во состојба да го оценат сопствениот напредок во учење на јазикот, да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. При положувањето на овој предмет, од студентите се очекува да бидат на ниво B2 според Европската јазична рамка. Од нив се очекува да бидат способни да го користат независно англискиот јазик и да имплементираат следниве јазични функции како пример-да дадат совет, да разговараат за универзитетски дипломи, работни вештини и ситуации, да покануваат и да одговараат на покани, да читаат текстови и да слушаат содржини со цел да се разбере суштината и деталите.

- **Англиски јазик 5**

Англиски за академски намени е предмет во времетраење од еден семестар. Целите на предметот се да им овозможи на студентите да се здобијат со вештини кои го потпомагаат учењето на англискиот јазик и

напредување во академска средина. Предметот треба да ги оспособи студентите да ги употребуваат овие јазични вештини или вештини за учење не само во контекст на учење на јазик туку и во контекст на настава на стручните предмети. Предметот вклучува вештини на усно презентирање, аргументирање, пишување, оценето во специфични задачи. По успешно завршување на предметот, се очекува дека нивото на познавање на англискиот јазик кај студентите ќе биде Ц1 според Европската јазична рамка. Како резултат, по завршувањето, студентите треба да бидат способни усно да презентираат, да учествуваат во дебати и форуми за дискусија, да го образложат своето мислење со аргументи и да им дадат конструктивна повратна информација на соучениците. Понатаму, студентите треба да се способни да слушаат и читаат и да ја разберат суштината и деталите, и успешно да напишат параграф и есеј во кој го аргументираат нивното мислење. Треба да можат да се вклучат во конверзација, дискусија и да ги изнесат своите ставови и мислења, да ги организираат своите идеи и успешно да напишат параграф и есеј во кои образложуваат проблем и предлагаат решение, вршат споредби и контрастираат. Студентите би требало да се способни да презентираат визуелни информации, да презентираат на дадена тема, да ги идентификуваат главните идеи и детали во текст, цели и пораки на текст, како и начини на организирање на текст и да ги применат во пишување.

- **Англиски јазик за право 1**

Овој предмет се нуди за подобрување на четирите јазични вештини: читање, пишување, слушање и говор во соодветната содржинска област; повторување и надградување на граматичките поими од средно и повисоко средно ниво во контекст на збогатување на вокабуларот во областа на правните науки, за совладување на покомплицирани текстови од оваа област и за комуникација со колеги и експерти од областа на правните науки. Англиски јазик за право 1 и 2 е наменет за студентите од Правниот факултет. Програмата е фокусирана на подобрување на владеењето на англискиот јазик во целина, совладување на посебен вокабулар од овие области, развој и подобрување на вештините за академско пишување и читање, како и дискусии на написи и текстови од областа на правото. Се користат материјали од разни извори, вклучувајќи и учебници од еминентни издавачи, како и автентични материјали и текстови. Главниот акцент на предметот е користење стручна терминологија за комуникациски цели кои ќе бидат применливи во развојот на кариерата на студентите.

- **Англиски јазик за право 2**

Овој предмет се нуди за подобрување на четирите јазични вештини: читање, пишување, слушање и говор во соодветната содржинска област; повторување и надградување на граматичките поими од средно и повисоко средно ниво во контекст на збогатување на вокабуларот во областа на правните науки, за совладување на покомплицирани текстови од оваа област и за комуникација со колеги и експерти од областа на правните науки. Англиски јазик за право 1 и 2 е наменет за студентите од Правниот факултет. Програмата е фокусирана на подобрување на владеењето на англискиот јазик во целина, совладување на посебен вокабулар од овие области, развој и подобрување на вештините за академско пишување и читање, како и дискусии на написи и текстови од областа на правото. Се користат материјали од разни извори, вклучувајќи и учебници од еминентни издавачи, како и автентични материјали и текстови. Главниот акцент на предметот е користење стручна терминологија за комуникациски цели кои ќе бидат применливи во развојот на кариерата на студентите.

- **Избрани поглавја од ИТ вештини**

Целта на овој предмет е: - На студентите да им се прикажат техничките елементи, структурата на текстот и дизајнот на разни трудови во текот на студиите. - Да им овозможи на студентите да стекнат познавања на ИТ-вештини, кои ќе им бидат потребни при изработка на научни трудови, стручни трудови и презентации. - Да се оспособат студентите за практична примена на ИТ-вештините.

- **Microsoft Office Access**

Официјален академски предмет на Мајкрософт за Access 2016 обезбедува практично искуство за да ги зголемите вашите лични вештини за продуктивност. Оваа програма е поделена во 10 лекции и ги опфаќа сите потребни производни области за да се положи испитот MOS 77-730.

- **Microsoft Office Excel**

Официјален академски предмет на Microsoft (MOAC) за Excel 2016 обезбедува практично искуство за зголемување на вашите лични вештини за продуктивност. Оваа програма е поделена на 13 лекции ги опфаќа сите производни области потребни за да се положи испитот MOS 77-727.

- **Microsoft Office Word**

Официјален академски предмет на Мајкрософт (MOAC) за Word 2016 обезбедува практично искуство за

зголемување на вашите лични вештини за продуктивност. Оваа програма е поделена на 11 лекции кои ги покриваат сите производни области потребни за да се положи испитот MOS 77-725.

- **Креирање веб-страници**

Целта на овој предмет е развивање на едноставна веб-страница според важечките стандарди, бара познавање на Hypertext Markup Language (XHTML) и Cascading Style Sheets (CSS). Повеќето веб-страници користат и слики, во форма на банери, копчиња, логоа, слики или скенови. Adobe Fireworks е изграден како алатка за да се креира и да се манипулира со слики наменети за веб и да им овозможи на креаторите да ги оптимизираат овие слики, со цел да се намали големината на датотеката. Fireworks, исто така, обезбедува одлична интеграција со Dreamweaver. Оваа серија обезбедува сеопфатен вовед во XHTML, CSS и креирање веб-графика.

- **Дизајн на дигитални медиуми**

Целта на овој предмет е дизајн и обработка на растер и вектор графика преку водечките програми Adobe Photoshop и Illustrator како и дизајнирање и публикација на комерцијални материјали за печатење со помош на Adobe In Design.

- **Гугл апликации за едукација**

Концептуален преглед со практични упатства за искористување на образовниот потенцијал на G Suite. Ги идентификува принципите на учење што водат ефективна употреба на G Suite за создавање средини за учење што ја подобруваат образовната комуникација. Овој предмет е организиран во серија модули. Модулите се прикачени на менито што може да се соберат, достапно на страницата „Гугл“ за образование што ги организира модулите во приближно ист редослед по кој ќе се дискутираат на час.

- **Основи на ИТ-хардвер и софтвер ИТ**

Студентите по завршување на овој предмет ќе можат да ги опишат внатрешните компоненти на компјутерот, да состават компјутерски систем, да инсталираат оперативен систем и да решаваат проблеми користејќи системски алатки и дијагностички софтвер. Студентите, исто така, ќе можат да користат различни ИКТ-апликации и алатки, да истражуваат на Интернет и да се осврнат на безбедноста на информациските системи и прашањата поврзани со етиката и компјутерскиот криминал.

- **Вовед во сајбер безбедност**

Овој предмет ќе ги опфати најважните аспекти за да се остане безбеден на интернет со тоа што студентите ќе стекнат знаења подобро ја разбираат безбедноста на интернет и ќе почнат да го штитат својот дигитален живот, без разлика дали се дома или на училиште. Препознавањето на заканите што можат да наштетат на интернет е исто толку важно како и чекорите што можете да се преземат за да се спречат или надминат овие закани. Предметот исто така ќе обезбеди дефиниции, детални информации, вклучувајќи вируси и тројанци, како и концепти како што се мрежна безбедност, криптографија, кражба на идентитет и управување со ризик.

- **Microsoft Office PowerPoint**

Официјален академски предмет на Мајкрософт (MOAC) за PowerPoint 2016 обезбедува практично искуство за зголемување на вашите лични вештини за продуктивност. Оваа програма е поделена на 11 лекции кои ги покриваат сите производни области потребни за да се положи испитот MOS 77-729.

- **Вовед во јавна администрација**

Јавната администрација претставува поле од посебен научен интерес. Во предметот Вовед во јавна администрација студентите ќе се здобијат со знаења за основните концепти на јавната администрација. Посебен акцент ќе биде ставен врз еволуцијата на јавната администрација, како и реформите во оваа област во нашата земја. Студентите ќе имаат можност да се запознаат со ова поле и критички да ги анализираат развојот и појавите на јавната администрација. Бидејќи оваа област е предмет на постојани промени, посебен осврт ќе се посвети на новите теории, како и класичните теории на јавната администрација. Предметот на истражување се состои во: поими и основни знаења за принципите и институциите на јавната администрација; улогата и значењето на јавната администрација во организираното општество; генезата и историскиот развој на јавната администрација; Организационата структура на јавната администрација; функционирањето на институциите на јавната администрација; Државните службеници; контрола и одговорност на ЈА, комуникации во ЈА, јавната администрација како служба за одбрана и реализација на

човековите права итн.

- **Јавно лидерство и организациски развој**

Целта на предметот е да им се овозможи на студентите како лидери и раководители да го развиваат и да го спроведуваат постигнувањето на мисијата и визијата на одредена организација во јавниот сектор; да ги развиваат вредности кои се неопходни за долгорочниот успех и за нивна примена преку соодветни активности и навики; како лидерите и раководителите лично да се вклучени во обезбедувањето сигурност дека системите за управување со организацијата ќе се развиваат и ќе се спроведуваат. Исто така, преку предметот се опфаќа и начинот како организацијата ги спроведува својата мисија и својата визија преку јасна стратегија заснована на мислењата на сите заинтересирани страни, поддржана преку сите релевантни политики, планови, цели и процеси.

- **Вовед во јавни политики**

Целта на предметот е студентите полесно да ги разберат и да ги совладаат јавната политика, нејзините принципи за создавање, водење конкретна политика, како и анализа, имплементација, евалуација и развој. Менаџментот на јавни политики е дисциплина за решавање проблеми која ги користи сознанијата од методологиите и основните теории на општествените науки, на општествените професии и на филозофијата на политиките.

- **Вовед во право**

Цели на предметната програма се студентите:

- **Вовед во криминалистика**

Преку овој предмет студентите стекнуваат знаења и ги продлабочуваат знаењата од криминалистиката. Оваа дисциплина во поширока смисла на зборот придонесува за борбата против криминалитетот преку откривање и превенција. Предметната програма по криминалистика ќе се разработува од теоретски и од практичен аспект (преку консултации, препорака на литература, дебати и дискусии со студенти). Целта на овој предмет е да се подготват и да се оспособат студентите за употреба и примена на современите криминалистички средства и методи кои се применуваат за откривање и објаснување на кривичните дела и за превенција на криминалитетот.

- **Трудово и право на социјално осигурување**

Цели на предметот: • Студентите да стекнат релевантни знаења за трудовото право и социјалното осигурување како позитивна гранка на правото и како наука; • Студентите да стекнат солидни теоретски и практични знаења од областа на работните односи и други права кои произлегуваат од работниот однос и тоа права од социјално осигурување (пензиско-инвалидско, здравствено, осигурување во случај на невработеност и сл.). Студентите исто така ќе добијат подетален преглед на правата, обврските и одговорностите од работниот однос и правата од социјално осигурување. • Студентите да стекнат теоретски знаења за главните поими и институти за трудово право и социјално осигурување; • Студентите да се запознаат со прашања и проблеми што се проучуваат и уредуваат во трудовото право и социјалното осигурување, со историскиот развој на трудовото право и институциите за социјално осигурување; • Да се поттикне аналитичко и критичко размислување кај студентите во однос на проблемите со кои се соочува денес трудовото право и социјалното осигурување во РСМ. • Да им овозможи на студентите да направат соодветни теоретски и практични дистинкции на поимите и појавите со работен карактер во правниот систем на РСМ, да ги разликуваат нивните основни и суштински карактеристики, како и да ја забележат нивната важност и делување во практиката; За да бидат дел од современите случувања во областа на трудовото право, студентите ќе се информираат за развојот, улогата и значењето на Меѓународната организација на трудот (МОТ) како креатор и релевантен контролор во имплементацијата на меѓународните стандарди на трудот. Заштитата на правата од работен однос се реализира не само на национално, туку и на меѓународно ниво, затоа една од целите на овој предмет е студентите да стекнат знаење во овој предмет преку консултација и анализа на случаите од практиката на судовите во земјава, но и предметите од Европскиот суд за човекови права.

- **Меѓународно право за правата на човекот**

Борбата за човекови права започнува со историските напори за да се запознаат со истите. Со текот на времето, корпусот на слободите и правата на човекот и граѓанинот што се инкриминирани со закони или меѓународните договори се шири, но тоа сигурно тоа не е показател дека тие се почитуваат и имплементираат во практиката. Првично се сметало дека човековите права претставуваат или се дел од внатрешните работи на државите (според принципот на апсолутниот суверенитет), а само во поново време се стекнаа со насловот на *jus cogens* норми. Преку овој предмет студентите ќе се запознаат со развитокот на доктрината за човековите права, видовите и категориите на човековите права и ќе ги проучуваат соодветните документи кои ги

уредуваат тие права. Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со концептот на меѓународното право за човекови права, спроведување на истите, влијанието во креирањето на националните политики што ќе ги поттикне да размислуваат критички на односот меѓу меѓународното право и националното право и да бидат свесни за сегашните меѓународни настани и нивното влијание врз секојдневниот живот на луѓето во светот. Воедно студентите ќе се поттикнат да придонесат во областа на изготвување на законите за заштита на човековите права.

- **Право на интелектуална сопственост**

Во рамките на предметот Право на интелектуална сопственост студентите ќе се стекнат со продлабочени знаења од областа на интелектуалната сопственост. Со изучување на предметот студентите ќе се стекнат со знаења за авторското право и сродните права и правата на индустриска сопственост. Предметот опфаќа содржини кои се однесуваат на поимот, настанувањето и развојот на правото на интелектуална сопственост, како и различните видови домашни и меѓународни извори на ова право. Најголемо внимание ќе се посвети на изучување на различните видови права на интелектуална сопственост, нивната прометливост и начин на заштита. Студентите ќе се стекнат со знаења за основите на правото на интелектуална сопственост, видовите права и носителите на правата. Истовремено ќе се обучат да ги препознаат и разликуваат правата на интелектуална сопственост во предметите што секојдневно ги опкружуваат. Кај правата што подлежат на регистрација, студентите ќе се обучат како да пополнат пријава за патент, трговска марка, индустриски дизајн итн. Студентите ќе се оспособат да ги разликуваат творците (автори, пронаоѓачи, креатори) од носителите на правата, физички и правни лица, но и да осознаат кои права им припаѓаат (морални, материјални и други права). Стекнувајќи се со знаења за правата кои им припаѓаат на носителите, студентите ќе се стекнат со практични знаења како се врши прометот на правата од интелектуална сопственост, при тоа ќе сфата колкаво е значењето но и економската вредност на овие право во светот и кај нас. Посебно ќе се стекнат со вештини за преговарање и изработка на договорите за пренесување на правата од интелектуална сопственост, како што се: договорот за лиценца, цесија, франшизинг, трансфер на технологии, договор за издаваштво, договор за филмско дело, договор за јавно прикажување, договор за авторско дело од работен однос и сл. Како резултат на добиените знаења студентите ќе се оспособат да ги препознаваат секојдневните повреди на правата од интелектуална сопственост (фалсификување и пиратерија) но ќе ги изучат и причините за овие појави, како и други видови дејствија на нелојална конкуренција. Како логична завршница на овој курс студентите ќе се стекнат со знаења за заштитата на овие права. Целта на предметот Право на интелектуална сопственост е студентите да бидат во можност да: - го разберат комплексниот систем на правото на интелектуална сопственост, како и неговото правно уредување; - ги разберат различните видови права на интелектуална сопственост и начинот на нивно настанување, остварување и заштита; - можат на соодветен начин да ги стават во промет правата на интелектуална сопственост; - се подготват за полагање на стручни испити за застапници во областа; - стекнат способност за ефикасна примена на регулативата од оваа област, како нови и перспективно правно подрачје.

- **Потпомогната репродуктивна технологија и право**

Целта на овој предмет е да се истакне фактот дека во современото општество не постои универзален, општоприфатен модел на семејството и на родителството. Преку изучување на предметот „Потпомогната репродуктивна технологија и право“, студентите ќе стекнат знаењата за новите вештачки репродуктивни технологии кои се дел на современата натална политика. Подетално студентите ќе се запознаат за сите вештачки репродуктивни технологии, како што се: вештачка инсеминација, ин витро фертилизација, сурогат-мајчинството, раѓањето на деца од сама жена со донација на сперма, постхумната репродукција, кородителство, зачнување дете од тројца родители, криопрезервација на гаметите или ембрионите. Студентите ќе имаат можност да се информираат дека постојат и многу други можности кои ги нуди науката, но се забранети, на пример клонирање, бирање на полот, подобрување на физичките, интелектуалните или другите капацитети (евгеника) на идното дете итн. Преку изучување на овој предмет се очекува од студентите да го развијат своето критичко мислење дебатирајќи за комплексниот збир морални, етички и правни дилеми поврзани со овие нови репродуктивни технологии.

- **Семејно насилство**

Семејното насилство е општествен феномен широко распространет во современото општество. Тоа е присутно во сите држави и општества, без оглед на нивниот развој и еманципација. Имуна на овој феномен не е ниту нашава земја, ниту регионот во кој живееме. Затоа, студентите по право преку овој предмет се стекнуваат со знаење за тоа што е семејно насилство, облиците во кои се манифестира, законските прописи предвидени во нашава земја, во регионот и во меѓународните прописи како и за начините за превенција. По завршувањето на овој предмет студентите ќе бидат во можност да го идентификуваат семејното насилство, да ги идентификуваат кривичните дела инкриминирани во Кривичниот законик од оваа сфера како и да развиваат критичко размислување за оваа проблематика. Овој предмет му овозможува на идниот правник за време на

вршење на идната професија како судија, обвинител или адвокат да се справи на најсоодветен начин со овие случаи кои имаат голема чувствителност како и да обезбедат соодветна помош и заштита на жртвите на овие кривични дела.

- **Вовед во компјутерски науки**

Вовед во интелектуалните претпријатија од компјутерските науки и уметноста на програмирање. Преку овој предмет студентите ќе научат како да размислуваат алгоритамски и да ги решаваат проблемите ефикасно. Проблемски множества инспирирани од уметностите, хуманистичките науки, општествените науки и науките. Дизајниран за концентратори и неконцентратори подеднакво, со или без претходно искуство во програмирање. Меѓу главните цели на овој предмет се да ги инспирира студентите да истражуваат непознати области, без страв од неуспех, да создадат интензивно, споделено искуство, достапно за сите студенти и да изградат заедница меѓу студентите.

- **Интернет технологии**

Главна цел на предметот е студентите да добијат практично знаење околу основните механизми, услуги и протоколи на глобалната мрежа Интернет. Да владее со XHTML, CSS и JavaScript. Да ја владеат целокупната архитектура на ефикасна, скалабилна и сигурна веб-страница. Студентите ќе стекнат солидни технички знаења околу XML, XHTML, CSS и JavaScript како што се листи, табели, слики, мултимедија и форми во XHTML, форматирање, стилови и лајаути во CSS како и употреба на варијабли, услови, циклуси и функции во JavaScript.

- **Применета веројатност и статистика**

Целта на овој предмет е да им овозможи на студентите да ги стекнат потребните знаења од предметот веројатност и статистика што имаат директна примена во областа на компјутерските науки. Целта е да совладаат како се прави обработката на статистичките податоци, нивните законитости, нивното преставување, законитостите на донесување соодветни заклучоци врз основа на обработените податоци и др. Исто така, цел е да се научат основните принципи на веројатноста и како тие принципи можат да се применат во различни области од секојдневниот живот посебно во областа на компјутерските науки.

- **Е-трговија**

Цели на предметот се студентите: - Да ги разберат и аплицираат концептите од електронска трговија, електронски бизнис. - Да ги препознаат бизнис потребите за адаптација на константните и непрекинатите промени во средината, и препознавање на важноста за инкорпорација на информационата технологија во најважните бизнис процеси, подобрување на нивната сегашна операциона ефикасност за да се трансформира во конкурентна предност. - Да развијат стратешко, административно, и опционално планирање за новите бизниси, или да се подобри постоечкиот со нивите технологии. - Да развијат знаење за основите на Е-Трговија кои се овозможувани од новите Информациони технологии - Да ја препознаат потребата на организацијата да континуирано да адаптираат на промените кои се случуваат во актуелната атмосфера на бизнисот. - Да откријат можности во средината за да може да ги аплицирате во иновациите и бизнисот. - Да анализираат бизнис за да ги препознаат внатрешните и надворешните фактори кои можат да се модифицираат за да може да преминат на електронски бизнис модел. - Да развијат стратешко, административно и операционално планирање за нов, или веќе постоечки бизнис со воспоставување на стратегии кои употребуваат информациона технологија во најважните процеси на бизнисот, со цел да се подобри нивното сегашно оперирање и да се сврти тоа во конкурентна предност. - Да развијат аналитичка и техничка основа за да го разберат непредвидениот свет на е-трговија, со тоа што ќе се дели три домени: о Економикс: бизнис план, електронска банка и пари, маркетинг и реклами, менаџмент на врските со корисниците о Социологија: тајност, заштита на интелектуална сопственост, правни и регулаторни иницијативи о Технологија: Интернет-инфраструктура, безбедност на мрежата, web услуги, мобилна трговија network security, services, mobile commerce.

- **Вовед во информациски системи**

Цели на предметот се студентите: Да ги научат основните концепти и терминологијата на информациските системи: - Основни информациски системи и концепти: Хардвер, софтвер, мрежи; - E-World: е-бизнис и е-трговија; - Развојни процеси; Да научат повеќе за информациски системи и технологии кои ги подобруваат бизнис вредностите и разните бизнис процеси во организациите; Да ги применат е-концептите со различни управувачки дисциплини, при процес на анализа, интерпретација, процена и одлука; Да го разберат процесот на редизајнирање на организации со користење на информациски системи; Да ја опишат улогата на информациските системи во донесувањето одлуки; Да ја испитаат безбедноста на информациите, како и етичките и социјалните прашања; Да се запознаат со Интернетот, електронската трговија и е-бизнисот; Да се оспособат студентите да работат на проекти, индивидуални или групни, кои по природа можат да бидат:

студии на случај, научно – истражувачки проекти, развојни проекти или практична работа;

- **Професионална ИТ-етика**

Во рамките на овој предмет се дава сеопфатен преглед на моменталните етички прашања при користењето информциони технологии (ИТ). Се оценуваат низа долгогодишни и нови прашања со кои се соочуваат корисниците на ИТ, почнувајќи од слободата на говорот, приватноста, интелектуалната сопственост, хакирањето и дигиталната ера, на етиката во социјално вмрежување и онлајн-заедници. Преку предметот се разгледуваат етички дилеми и етички одговорности на ИТ-професионалци и се промовира критичко размислување и одговорно користење на ИТ.

- **Албански јазик и култура на пишување**

Предметот Албански јазик со култура на пишување е синтеза на правила и упатства кои се предвидени да ги подобрат вештините на писменото и усното изразување на албански јазик. Подобрувањето на овие вештини, пред сè е предвидено да се постигне преку запознавање со правописните правила, некои морфолошки норми и норми на синтаксата на албанскиот јазик, кои се потребни за да се постигне правилната употреба на јазикот. Потоа, посебен акцент се става врз мотивирањето на студентите за течен говор, подигање на свеста за употреба на албанскиот чист стандарден јазик. Посебно внимание ќе се посвети и на поттикнување на студентите да го унапредат процесот на пишување и зголемување на нивното разбирање за разликите помеѓу одредени жанрови. Ќе се разгледа и прашањето на академскиот интегритет (плагијат), како и специфичната терминологија на различни области на специјализација. Сите овие теми ќе бидат понудени како посебни лекции, односно како правила, упатства и вежби, кои се надополнуваат.

- **Германски јазик 1-4**

По завршување на предметот од студентите се очекува да достигнат соодветни знаења според Европската јазична рамка кои се посебно и конкретно одредени според нивото. Освен тоа, од студентите се очекува да станат поавтономни во изучувањето на јазикот и да преземат одговорност за своето учење. По завршувањето на предметите по германски јазик, студентите ќе бидат во можност да размислуваат критички на различни теми и сами да донесуваат заклучоци врз основа на прочитаните текстови, како и писмено и усно да ги изразуваат своите мислења и ставови.

- **Мултикултурализмот во наставата по англиски**

Цели на предметот: Комуникациски вештини: Студентите се очекува да ги претстават своите ставови поврзани со културата, глобализацијата и како сето тоа се одразува во процесот на едукација. Се очекува да се дискутираат теми поврзани со толеранцијата и разбирањето на другиот или другата култура. Исто така, ќе се работи и на подготвување есеи во кои се третираат прашањата на културниот релативизам, стереотипите и предрасудите, како и развивањето на концептите на интеркултурна соработка и мултикултурно образование. Примена на знаењето и разбирањето :Креирање на образовни модели за мултикултурна соработка и нивна апликација во процесот на предавање англиски како странски јазик. Развивање на воспитна стратегија која би била ефикасна во ситуации кога недостигот на толеранција предизвикува тензија меѓу студентите. Способност за процена: Разработка на индивидуално портфолио основано на принципите на мултикултурно образование, и идентификација на случаи на нетолеранција со цел развивање интеркултурна соработка. Знаење и разбирање: Запознавање со основните принципи на културата, културниот релативизам, интеркултурно и мултикултурно образование и адресирање на овие прашања во контекстот на предавање англиски како странски јазик. Вештини за учење: Распознавање со ефикасни модели за промоција на мултикултурализмот во процесот на едукација, каде англискиот јазик би имал клучна улога, како предмет кој е неутрален за сите студенти без разлика на нивната етничка припадност.

- **Меѓукултурни студии**

По завршувањето на овој предмет студентите ќе можат да ги идентификуваат: глобалните прашања и проблеми од перспектива на различни култури, комуникациската динамика во другите култури, сличностите и разликите меѓу своите вредности и оние на другите култури, како и сличностите и разликите меѓу нивните комуникациски практики и оние од другите култури. Освен тоа, од студентите се очекува да станат посвесни за стереотипите кои ги има во општеството за различните култури и ќе почнат подобро да го разбираат своето место во глобалната заедница. Студентите критички ќе се вклучат во размислувања за својата етничка припадност, полот и родовиот идентитет, класата, верата, националното потекло, возраста и за другите демографски карактеристики како и за нивното влијание врз комуникациските процеси. По завршувањето на предметот Меѓукултурни студии, студентите ќе стекнат и комуникациски вештини за работа во групи преку учество во истражувачки проекти и вештини за презентација на своите истражувачки проекти.

- **Критичко резонирање и размислување**

По успешното завршување на предметот, студентите ќе имаат способност да го подобрат нивниот начин на размислување преку осознавање на внатрешните структури на процесот на мислење и преку нивно разгледување во рамките на сопствените индивидуални и академски стандарди. Тие ќе развијат стратегии за донесување одлуки, засновани на рефлектирање, причина и логика. Преку овој предмет, студентите ќе научат врз основа на кои тенденции, сличности и претпоставки се базираат нивните рефлексии, како и кои услови и последици произлегуваат од нивниот начин на размислување. Оваа рефлектирачка мисла претставува активно, внимателно и постојано преиспитување на сите индивидуални верувања во смисла на фундаментите кои ги поддржуваат истите, заедно со заклучоците кои произлегуваат од нив. Студентите се очекува да се здобијат со знаења и вештини за донесување на разумни одлуки потребни во секојдневното опкружување, а поврзани со нивните идни професии.

- **Односи со јавност и нови медиуми**

Во фокусот на предметот е развојот на комуникациски вештини и техники кои се суштествени за ефикасно функционирање во ерата на глобализацијата. Студентите ќе го разработуваат процесот на глобализацијата, општествените, политичките, економските и културните аспекти на современиот феномен, последиците и влијанијата во комуникациската сфера означена како ера на постмодернизмот, особено влијанијата врз новите социјални медиуми, нивната структура, повеќејазични функции на социјалните мрежи, ефектите и последиците во современата светска комуникациска реалност.

- **Медиуми и општество**

Медиуми и општество претставува вовед на студентите во дисциплина која ги изучува комплексните односи меѓу медиумите и општеството, улогата на масовните медиуми како посредувачка технологија при масовното и глобалното комуницирање. Главна цел на предметот се политичките, економските, социјалните и културните импликации на медиумите врз општеството.

- **Вовед во економија и бизнис**

Примарната цел на овој предмет е студентите да развијат основно разбирање на главните економски концепти и теории кои се користат во анализа на економските прашања. Преку овој предмет студентите ќе стекнат знаење за основните принципи, концепти и техники во економијата како наука и во економските анализи. По завршување со предметот студентите треба да бидат во можност да „размислуваат како економисти“. Во рамките на овој предмет се истражуваат принципите на микро и макроекономијата, со фокус на примена на знаењето во донесување одлуки во глобална средина. По завршување на предметот, студентите треба за се оспособат: да го користат моделот на понудата и побарувачката и да го утврдат влијанието на промените во побарувачката или понудата врз цената и количината; да го дефинираат БДП и да ги калкулираат мерењето, употребата и ограничувањата на БДП како мерка на економска благосостојба; да ја дефинираат инфлацијата и калкулираат, да се запознаат со последиците и да ги опишат улогите и алатките на централната банка.

- **Принципи на менаџмент**

Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со основите на менаџментот, неговата генеза и дефинирање, како и со основните принципи врз кои треба да се базира работата на секој иден менаџер. Целта на овој предмет е и студентите да стекнат основни познавања од областа на основните функции на менаџментот како планирањето, организирањето, координирањето, мотивирањето и контролата. Совладувањето на предметот на студентите ќе им овозможи: - Да ги научат основите на менаџментот и да се оспособат за нив да даваат конкретни примери. - Да се оспособат да гледаат на совладувањето на овој предмет како на потреба и стекнувањето знаења да бидат во контекст на практичната примена на наученото. - Да размислуваат на ефикасен начин кој ќе им помогне при соочувањето со деловните проблеми во понатамошниот нивен живот.

- **Деловно комуницирање**

Целта на овој предмет претставува запознавање на студентите со концептот на деловното комуницирање. Содржина на предметната програма: Во последниве години сè повеќе компании ги применуваат техниките на деловно комуницирање и како главна алатка за одговор на сè позаострената конкуренција на глобалниот пазар. Овој предмет претставува обид за подобрување на комуникациските способности на студентите со теоретско, а пред сè, и со практично укажување на правилниот начин на комуницирање во организациска средина со вработените и со менаџерите како и при одржување состаноци, интервјуирање, преговарање како и при мотивирање на сите околу нив.

- **Менаџмент на проект**

Целта на предметот е воведување на студентите во светот на современите проекти и нивно соочување со можностите и предизвиците на реалниот економски живот во креирање на соодветни потребни реални

проекти. Специфични цели на предметот се: како да се утврди одреден проект (користејќи неколку фази) и да се истакне значајната улога на менаџерот на проектот (разбирање на потребата, областа на делувањето, активностите за реализација, комплексноста на модерниот проект и др.). Студентите треба да се обучат како да ги применуваат современите алатки и техники на современиот проект менаџмент при трансформирање потреба или креативна идеја во соодветен реален и документиран проект кој ќе направи да бидат поинвентивни за себе и покомпетитивни на пазарот на трудот.

- **Бизнис-план**

Целта на наставата по предметот е да им се помогне на студентите во разбирањето на однесувањето на претпријатието во современи услови на стопанисување.

- **Корпоративна општествена одговорност и етика**

Целта на предметот е да се развие општо теоретското знаење за корпоративната општествена одговорност во современите економии и да се анализира одразот на корпоративната општествена одговорност врз целокупното работење на претпријатието.

- **Француски јазик 1-2-3**

Целта на овој предмет е студентите да ги зајакнат јазичните основи на познавање на јазикот и да ги развијат четирите компетенции на комуницирање, особено во следните домени: • да знаат да искажат мислење, • да знаат да искажат чувства, • да знаат да препознаат идеја, • да знаат да даваат и презентираат јасни идеи, • да знаат да аргументираат и да го бранат своето мислење, • да се снаоѓаат во различни ситуации, • да одржат прост и кохерентен говор, • да раскажат еден настан, • да раскажат сон или пак искуство, • да претстават причини за еден проект или идеја, • да комуницираат спонтано.

- **Италијански јазик 1-2-3**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со италијанската култура, италијанската цивилизација и италијанскиот јазик. Идејата е студентите да спознаат една малку поинаква реалност, којашто можеби ќе им помогне во осознавање на самите себе, како и во креирањето на една подобра слика за себе и за иднината. Соодветно на нивото (од А1 до Б2), коешто студентите ќе го изберат, или нивоата што ќе ги проследат во семестрите кои ги имаат на располагање за слободен изборен предмет, материјата прогресивно се продлабочува. Во првиот степен се поаѓа од базични поставки, како: правопис, изговор, вокабулар за управување со едноставни, секојдневни јазични ситуации (лично претставување, претставување на други, ориентирање во просторот и во времето, комуникациски изрази во бар, во ресторан, во супермаркет, на пазар), а се стигнува до посложени изразни конструкции во продолжителните степени, кои се однесуваат на искажување став, желба, потреба, раскажување минати настани, зборување за идни дејства итн. Граматиката се воведува индуктивно (преку осознавање од ситуации (аудио снимки, видеа, филмови, текстови) и донесување заклучоци), при што клучната улога ја имаат самите студенти, со нивното активно учество во предавањата.

- **Академско пишување на англиски јазик**

Целта на овој предмет е студентите да ги развијат академските вештини за пишување на различни начини. На студентите ќе им се овозможи да ги изложуваат своите идеи на јасен, течен и на ефективен начин за да создадат еден напишан текст. Студентските академски вештини ќе се развијат постепено преку вежбите што помагаат во пишувањето, како: пишување различни видови параграфи и есеи. Исто така, студентите ќе се запознаат со правилата за цитирање и парафразирање и ќе разберат што значи плагијат. Повратната информација на едно напишано дело ќе содржи поправање на грешките од самите студенти, поправање на грешките меѓу самите студенти и поправање на грешките од предавачот во однос на содржината, организацијата и на јазичните грешки.

- **Разговорен англиски јазик**

Разговорен англиски јазик е семестрален предмет дизајниран за средно и повисоко ниво на англиски јазик, и ќе биде достапен за студентите во сите семестри. Англискиот е меѓународен јазик кој ја олеснува комуникацијата во различни контексти низ целиот свет, почнувајќи од деловни состаноци и трансакции до обични разговори меѓу пријателите и интеракции за време на патувањето. Разговорен англиски јазик ќе ги гради способностите за слушање и зборување на студентите, обезбедувајќи граматика, вокабулар, изговор и практика на течно зборување, потребни за заеднички видови на интеракции во разговорен англиски јазик. Преку овој предмет ќе се покријат теми поврзани со професионален разговор, секојдневен разговор и секојдневни интеракции, обезбедувајќи им на студентите разговорна доверба во различни контексти. Професионалниот разговор ќе вклучува формални и љубезни видови на говор кои се користат во контексти како што се работни средби или дискусии со колегите. Обичниот разговор ќе вклучува практика со јазик што се

користи додека се дружи со пријателите или семејството и другите неформални ситуации и ќе вклучува жаргон и неформален говор. Секојдневните интеракции ќе вклучуваат разговори во продавниците, за време на патувањето, или барање и нудење помош. Методите на учење ќе се фокусираат на практиката и ќе вклучуваат активности за слушање, дијалози, играње улоги и симулации, дебати и дискусии.

- **Дигитална и он-лајн писменост**

Дигитална и онлајн писменост е едно-семестрален предмет со 3 часа неделно, кој се нуди на додипломски студии. Предметот е направен според потребите на студентите и вклучува бројни вештини на 21. век кои се поврзани со соодветна и ефективна употреба на технологијата. Предметот ќе ги опфати трите категории на вештини на 21. век. По завршување на предметот студентите ќе можат успешно да бараат и пристапуваат до онлајн информации преку користење на различни дигитални алатки, критички да ја оценуваат веродостојноста на онлајн материјалите и да разликуваат помеѓу веродостојни и неверодостојни извори, да покажат разбирање на етичките прашања во академски контекст, да разберат како соодветно се користат цитати и референци за да се избегнат плагијати, да научат како ефикасно се комуницира на професионален начин, да ги разберат основите на интернет безбедноста како и позитивните и негативните аспекти на создавањето онлајн идентитет, да го испитуваат сајбер-малтретирањето и да ги идентификуваат можните решенија за намалување на онлајн вознемирувањето.

- **Комуникациски вештини во професионален контекст на англиски**

Целта на предметот е да се развијат комуникациските вештини кои се од суштинско значење за ефективно функционирање во професионалниот свет на англиски јазик. Целите на предметот се фокусираат на широк спектар на професионални поставки и прашања. Студентите ќе го проучат процесот за анализа на различни ситуации во комуникацијата и соодветно ќе ги разберат и ќе ги применат.

- **Белетристика и забава**

Преку овој предмет студентите ќе истражуваат низа привлечни и популарни литературни текстови (романи, извадоци, читатели и раскази) за да ги разберат и да уживаат во карактеристиките на различни и популарни жанрови, вклучувајќи научна фантастика, литература за млади возрасни и фантазија. Меѓу целите на предметот, може да се вклучи следново: да се развие самовербата, флуентноста и интересот на студентите за читање на англиски јазик, да се читаат различни видови романи, да се одговори смислено и критички, вербално и писмено, со извлекување врски помеѓу личното искуство, општо знаење и / или други извори (предавања, читања, филмови) и доделениот текст. Покрај тоа, целите се и: пренесување напредни вештини за читање во учењето на втор јазик и развивање на овие вештини, правејќи ги студентите подобри читатели на двата јазика. Вештините за читање вклучуваат и предвидување, погодување зборови од контекст и читање за детално разбирање.

- **Англиска литература и филм**

Целите на предметот се: - Да им помогне на студентите да ги развијат своите критички вештини преку анализа на филм. - Да дискутираат, евалуираат и пишуваат критика. - Да дадат критичка анализа на литературни и информативни текстови - Да дискутираат и анализираат пишани текстови, како и пиар-евалуација на работата на студентите во групата - Да презентираат различни видувања, да ги поддржат своите тврдења, користат сетилен јазик.

- **Македонски јазик за правна и ЕУ-терминологија**

Целта на предметот е да се оспособат студентите за јазична компетенција и јазична перформанса во професионалната област (односно во областа на правото и ЕУ). Станува збор за концепт насочен кон студентот (learner-centered approach) кој е фокусиран на развој на комуникациските способности во специфични области, односно на продлабочување и на зајакнување на вештините за напредно писмено и усно изразување на стандарден македонски јазик. Предвидениот материјал опфаќа содржини поврзани со професионалните дисциплини, како и автентични документи и материјали. Особено внимание се посветува на совладување на професионалната терминологија и нејзината примена во соодветен јазичен контекст и на развојот на дигиталните вештини. Од студентите се очекува да станат поавтономни во изучувањето на јазикот и да бидат во можност да размислуваат критички на различни теми, како и да стекнат способност за напредна комуникација и на македонски јазик во една мултијазична и мултикултурна средина.

- **Етика во јавни институции**

Цели на предметот (компетенции) се студентите: - Да стекнат знаења и да ги разберат семантиката и концептите на етиката, стандардите на однесување, моралното расудување и моралната филозофија. - Да развијат став за позицијата на моралот во професионалниот живот. - Да формираат јасни ставови за правата и одговорностите на вработените во јавната-државната администрација. - Да имаат способност да се соочат

со етички проблематичните ситуации. - Да имаат чувство за карактерот кој се бара во професијата на администраторот. - Да се запознаат со литературата за етиката во сферата на јавните институции. - Да бидат подготвени да употребуваат комуникативни алатки и да ги почитуваат етичките стандарди во работата со државните институции и јавните актери.

- **Семејно насилство**

Истражувањето на семејното насилство како посебен феномен има посебна научна димензија. Осврнувајќи се на различните категории на семејното насилство, преку овој предмет идните правници ќе се оспособат за градење јасна слика за овој феномен кој е присутен во секое општество и е еден од најдлабоките проблеми на современото општество. Преку тоа, студентите ќе се оспособат за детектирање на проблемите од оваа област за наоѓање решенија од националното законодавство, за изнаоѓање на различните решенија и за примена на најсоодветното. Преку овој предмет студентите ќе имаат можност да дознаат повеќе за видовите и категориите на семејното насилство, како тоа се инкриминира во националното законодавство и меѓународните конвенции и каква помош е предвидена за жртвата на ваквото насилство.

- **Прекршочно право**

Целта на проучувањето на овој предмет е студентите да стекнат соодветно знаење од областа на прекршочното право. Во рамките на овој предмет студентите ќе се стекнат со теоретско знаење за прекршоците, прекршочната одговорност и прекршочните санкции. Тие исто така ќе стекнат знаење за одржување на јавниот ред и мир, како и за прекршочните постапки воопшто.

- **Еколошки криминалитет**

Во фокусот на овој предмет е меѓународната и национална правна регулатива во управувањето со животната средина и борбата против еколошкиот криминалитет, при што се разработуваат и теоретските и практични димензии од оваа област. Еколошкиот криминалитет го нарушува правото на здрава животна средина, кое претставува уставно загарантирано право во Република Северна Македонија и земјата е потписничка и има ратификувано значителен дел од корпусот на меѓународно право на животна средина. Зачувувањето на животната средина е широко нормирана тема во националното законодавство, како и предвидени се прекршочни санкции и кривични дела при непридржување кон прописите за заштита на животната средина. Сепак, тековно оваа правна гранка не е подеднакво застапена во правното образование, ниту пак во правната пракса како останатите области. Истовремено, мал дел од сторените прекршоци и кривични дела имаат институционална, односно судска завршница, што зборува за потребата за зајакнување на капацитетите за ефикасно гонење на сторителите. Покрај примената на репресивните мерки за откривање, докажување и разјаснување на кривичните дела и прекршоците, ќе се обрне посебно внимание и на превенцијата на овие казниви поведенија. Модулот на програмата цели кон запознавање на студентите со главните концепти и правната рамка, како и судската пракса во заштитата на животната средина на меѓународно и национално ниво. Во таа смисла овој програма ги пренесува најистакнатите аспекти на растечката област на меѓународното право на животна средина, почнувајќи од глобалните меѓународни прашања кои се искачија на врвот на агендата на меѓународното право и политики во 1992 со Конференцијата на ОН за животна средина и развој и Јоханесбуршкиот Светски Самит за одржлив развој, кои пак понатаму се преликани во националната легислатива. Предметот предвидува вовед во основните принципи и начела на меѓународното право на животна средина (како принципот на заеднички, но диференцирани одговорности и начелото на претпазливост), прашања поврзани со заштитата на животната средина (опасни активности, отпад, аерозагадување), зачувување на животната средина (видови, биодиверзитет, почва), како и користењето и експлоатација на природните ресурси (трговија со животински делови и видови, генетски ресурси, ГМО). Посебно внимание ќе се посвети на активностите и дејностите со кои се предизвикува повреда на одредбите од прописите, за кои предвидени се прекршочни одредби. Во прописите во кои се дефинираат прекршоците јасно и прецизно е дефинирана и надлежноста за постапување по истите. Како надлежен орган за сузбивање на еколошкиот криминал, и полицијата во рамките на секојдневните активности може да преземат превентивни и репресивни мерки за заштита на животната средина. Во оваа насока ќе се анализираат и активностите на полицијата против еколошкиот криминал.

- **Економски криминалитет**

Целта на предметот е студентите да се запознаат со економскиот криминалитет од криминолошки и криминолошки аспект. Стекнувањето на ова знаење ќе им послужи на студентите да имаат солиден преглед на овој вид криминалитет, неговото влијание врз економско-политичката стабилност, благосостојбата на општеството, факторите кои влијаат на овој вид криминал, формите на настанување, начинот на неговото извршување, карактеристиките на сторителите, методите за спречување и борбата против овој вид криминал и сл. Со стекнувањето на ова знаење, студентите кои по дипломирањето се потенцијални кандидати за вработување во институции кои директно или индиректно се борат со овој вид криминал, многу полесно ќе се

соочат и справуваат со него при извршување на секојдневните работни обврски во доменот на економско – финансискиот криминалитет.

- **Криминална политика**

Цели на предметот е студентите да ги продлабочат своите знаења од областа на криминалната политика односно препознавање на различни општествени и државни политики, како и мерки од кривична е некривична природа кои се преземаат на одредени места, околности и времиња во насока на спречување или успешно сузбивање на криминалитетот во целина или посебни облици на негово манифестирање.

- **Меѓународно кривично право**

Во рамките на овој предмет ќе се анализираат тековните состојби во меѓународното кривично право. Цели на предметот се студентите да ги унапредат знаењата поврзани со меѓународното кривично право преку критички осврт кон работењето на институциите кои го спроведуваат ова право, како и да им овозможат на студентите да развијат вештини за спроведување на нормите на меѓународното кривично право.

- **Граѓанско процесно право (Парнично право)**

Цели на предметот: • Студентите ќе добијат знаења за поимите, појавите и институтите на граѓанското процесно право како основа за остварување на секое субјективно граѓанско право; • Студентите ќе се стекнат со конкретни знаења за правото на парничната постапка како наука и како гранка на правото, вклучувајќи ги и компаративната анализа, перспективите и главните трендови на развојот на различните институти на правото на парнична постапка; • Преку овој модул студентите треба да се оспособат за теоретските и конкретните знаења за развојот на парничната постапка, на различни нивоа во Република Северна Македонија, како и особено за можноста за развој на парничната, вонпарничната. и извршната постапка; • Студентите ќе развијат аналитичко и критичко размислување во однос на проблемите поврзани со остварувањето на субјективните граѓански права со кои денес се соочуваат многу луѓе во Република Северна Македонија; • На крајот на курсот, студентите ќе бидат способни барем да ги направат основните дистинкции на главните институти за граѓанско процесно право; • Да се направат соодветни теоретски и практични дистинкции на основните поими на парничната постапка, вклучувајќи ги парничните, вонпарничните и извршните постапки; • Да ги објасни и анализира процесните дејствија на странките и судот, вклучително и други процесни институти како што се судско помирување, прелиминарни прашања, правна помош итн.

- **Финансиско право**

Целта на предметот е студентите да стекнат основни знаења од областа на финансиското право односно финансиско правните односи (од содржински и формално правен аспект).

- **Граѓанско процесно право (Вонпарнично и извршно право)**

Цели на предметот се студентите: • Да се стекнат со продлабочени знаења од Извршното и вонпарничното право и да развиваат специфични вештини за нивно спроведување во пракса. • Да се стекнат со теоретски знаења за поимите и институциите на Извршното и вонпарнично право, како што се: поимот за судска постапка воопшто, видови на судски постапки и нивните односи, принципи на извршното и вонпарничното право, субјекти на постапката за извршување и вонпарничната постапка, процесни дејствија и рокови за нивно извршување, одлуки во постапката за извршување и во вонпарничната постапка, средствата за побивање на одлуките итн. • Да се информираат со корпусот на прашања и проблеми поврзани со концептот на извршното и вонпарничното право, како и со патот на историскиот развој на нивните институции. • Да се оспособат да ги препознаат и да ги анализираат клучните институции на извршното и на вонпарничното право за спроведување во контекст на законските и теоретски референци во споредба со европските и пошироките законски и теоретски референци; • Да се поттикнат на аналитичко и критичко размислување кај студентите за проблемите со кои се соочуваат денес Извршното и вонпарничното право во Република Северна Македонија. • Да ги оспособи студентите да направат теоретски и практични разлики во поимите и појавите на Извршното и вонпарничното право во правниот систем на Република Северна Македонија, да ги разликуваат нивните основни и суштински карактеристики и да ја истакнат нивната важност и функционирање во практика;

- **Правна практика**

Правната практика како научна-правна применета дисциплина се фокусира на институционалниот аспект на правдата, поточно на правосудството, која има за цел студентите по право да се здобијат со теоретски и практични научно-професионални правни знаења поврзани со: • правните норми за организацијата, функциите и надлежностите на судот и другите јавни органи и институции кои учествуваат во судската постапка на примена на правото; • судската заштита на човековите права и слободи и остварување на правдата како основни и универзални правни вредности; • правните норми за судските постапки; и • материјално-правните норми кои ги применува судот во судската постапка.

- **Трговско право**

Целта на предметот е студентите да стекнат основни знаења од областа на трговското право. Во таа насока студентите се запознаваат со правните правила за: извршување некоја деловна дејност, начинот на организирање на деловните субјекти, условите за основање и упис на деловните субјекти и на трговецот поединец како и за начините на престанување на деловните субјекти; начините за основање некој деловно-правен однос, условите за настанување на тие односи, ефектите и последиците; работата со хартиите од вредност; начините за заштитување на правата на индустриска сопственост, начините на заштитување на деловните субјекти од нелегална конкуренција; начините на заштитување на потрошувачите и др.

- **Меѓународно приватно право**

Преку овој предмет студентите ќе стекнат основни знаења за: - именувањето на предметот (зошто се именува меѓународно право, а зашто приватно право); разграничувањето на граѓанско-правните односи од граѓанско-правните со странски елемент; - изворите на правото кои треба да се применат за регулирање на граѓанско-правните односи со странски елемент (национални и меѓународни); - начинот на уредување на граѓанско-правните односи со странски елемент (директниот и индиректниот /колизионит) начин на уредување кој е карактеристичен само за МПП); - општите и заедничките елементи на формирање и примена на МПП, фактите преку кои се појавува странскиот елемент (фактите на идентификување), точките на врзување како и институти преку кои се избегнува примената на обично меродавно право во МПП.

- **Управно процесно право**

Цели на предметот: Административното процесно право вклучува две посебни области (делови): управната постапка и управниот спор, што го претставуваат основниот предмет на проучување на формалниот (процедуралниот) дел на управното право. Разработката на предметот им овозможува на студентите стекнување знаења преку кои полесно се разбираат, се објаснуваат и се анализираат прашањата поврзани со поимите и институти на административното процесно право. Во првиот дел се објаснува процедурата (дејствувањето) на органите на јавната и државната администрација во применувањето на материјалните правни норми, кога при директна примена на правните одредбите во конкретни случаи одлучуваат за правата, обврските или правните интереси на поединци, правни лица или од другите странки. Во вториот дел се објаснува судската контрола на законитоста на конечните административни акти - контролата на вршењето на административната активност и јавните услуги.

- **Административни прекршоци**

Заедно со кривичните дела и престапите, административните прекршоци претставуваат посебен вид казниви дејства во правниот систем на секоја држава. Прекршочното право е дел од јавното право на определена држава преку кое таа го изразува своето право да ги казнува сторителите на прекршоците. Под поимот прекршочно право се подразбира цел збир законски прописи што ги пропишуваат прекршоците и санкциите предвидени за тие прекршоци. Но, кога се зборува за збирот на законските прописи што пропишуваат прекршоци и санкции за нив, треба да се истакне дека овој збир е доста голем и опфаќа бројни закони што пропишуваат прекршоци и санкции од различни области на општествениот живот. Прекршочното право е посебна правна гранка и правна наука со елементи и на управното и на кривичното право што се занимава со проучување на прекршокот како посебен облик на социјален криминалитет, но и со прашањата за прекршочната постапка, прекршочната одговорност и прекршочните санкции. Цели на предметот: стекнување основни знаења од областа на прекршочното право како посебна, специфична правна гранка, разбирање на содржината на основните поими, институти и нивните елементи и карактеристики на прекршочното право на Република Северна Македонија и нивна систематизација, проучување на специфичноста и правната природата на прекршочното право и неговиот однос со другите гранки на правото, поврзување на дидактичко, научни и практични знаења и вештини заради обука за самостојна работа во областа на прекршочното право и обука за користење на знаењата за основните поими и институти на прекршочното право (материјално, процесно и извршно) во изучувањето и примената на институти од оваа правна гранка преку развој на критичко размислување во функција на разгледување на постоечките решенија во оваа област.

- **Родова еднаквост и недискриминација**

Предметот Родова еднаквост и недискриминација има за цел да им претстави на идните правници слика што е можно поблиску до вистината за родовата еднаквост и недискриминација, за да можат тие да формираат правично разбирање за овие прашања, да ги искоренат предрасудите и стереотипите, кое дополнително ќе влијае за подобрување на нивната работа преку изготвување закони и воспоставување праведни институции и системи, и во фер и непристрасно спроведување на законот. - Пред сè, овој предмет има за цел да го објасни концептот на родова дискриминација, на родови стереотипи и предрасуди, на еднаквост, интеграција и родова правда. - Друга цел е да се подигне свеста на студентите за важноста на родовата рамноправност како почитување на човековите права на жените и мажите, како и за последиците на родовата нееднаквост. -

Исто така, цел на предметот е да се анализира врските помеѓу проблемот на родовата еднаквост и правната област, да се понудат напредни законски модели во областа на родовата еднаквост и да им помогне на студентите да го разберат и анализираат постојното законодавство за родова еднаквост, семејно насилство и недискриминација во РСМ. - Студентите ќе се запознаат и со нормите на меѓународното право во областа на родовата еднаквост и начините на правна заштита од дискриминација.

- **Меѓународен тероризам**

Целта на изучувањето на овој предмет е студентите да стекнат знаења за феноменот на меѓународниот тероризам. Студентите ќе имаат напредни знаења поврзани со феноменот на меѓународниот тероризам, неговите форми на манифестација, терористичките организации итн. Студентите ќе можат да го препознаат и анализираат феноменот на меѓународниот тероризам од аспект на националната и меѓународната правна регулатива како и во компаративниот план. Исто така, ќе се поттикне критичко и аналитичко размислување кај студентите во однос на проблемите со кои се соочува светот денес со меѓународниот тероризам, како и важноста на неговото откривање и спречување.

- **Компјутерски криминалитет**

Компјутерскиот или кибернетскиот криминал во модерното време е еден од најголемите предизвици на органите кои се борат против криминалот, бидејќи станува збор за посебни методологии, каде што многу видови на криминал се спроведуваат со помош на компјутери. Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со методите кои се користат во оваа област, начинот на извршување, карактеристиките на сторителите на овој вид криминал, меѓународната регулатива за оваа проблематика како и успехот на релевантните институции кои се занимаваат со борбата против компјутерскиот криминал.

- **Трговија со луѓе**

Цели на предметот: - Дефинирање на кривичното дело трговија со луѓе; - Идентификување на компоненти на сеопфатна рамка за борбата против трговијата со луѓе; - Процена на критичните предизвици во искоренување на трговијата со луѓе во глобално општество.

- **Судска медицина**

Во овој предмет студентите ќе се стекнат со основно познавање за судско медицинската обдукција и индикации, смрт и видови на смрт. Студентите ќе стекнат пошироки познавања за форензична трауматологија, идентификација на пол, возраст, форензична ДНА анализа како и за вештачење, квалификација на телесни повреди. Овие основни знаења се неопходни за правниците и криминалистите за да го препознаат видот и карактерот на насилството што се применувало врз човечкото тело, што ја одредува тежината на кривичното дело, според кое се даваат казни и законски обврски.

- **Разузнавање и разузнавачки служби**

Поаѓајќи од фактот дека разузнавачките служби спаѓаат во категоријата најзначајни институции што ги штитат виталните интереси на државата, повеќе од неопходно е во програмата Криминалистика и безбедност да се инкорпорираат знаења од оваа област. Гледано од оваа гледна точка цели на предметот се: • Студентите да можат да ја разберат улогата и одговорноста на разузнавањето и разузнавачките служби во насока на заштита на виталните интереси на државата; • Да бидат во состојба да ги разликуваат методите, тактиките и техниките на работа на разузнавачките служби; • Преку стекнатите знаења и анализи од областа на разузнавањето, како идни вработени лица во соодветните институции да бидат во состојба за самостојно проучување на појавите во ова поле и за практично применување на нивните знаења во делокругот на нивната работа.

- **Компаративно казнено право**

Предметот има за цел студентите да се запознаат со карактеристиките, сличностите и разликите во начинот на уредувањето на кривичното право во различни држави. Во рамките на предметот се разгледуваат основните прашања на кривичното право, како што се: основните институти, принципите, субјектите за преземање на процесните дејствија, докажувањето и доказните средства, мерките за обезбедување присуство на лица и предмети, како и особеностите на фазите низ кои минува постапката – нејзиното поведување, текот и завршувањето како и системот на уредување на правните лекови. По завршувањето на овој предмет студентите се стекнуваат со знаења за другите правни системи на различни држави.